

Dokumentasyon ukol sa Malikhaing Proseso sa Disenyong pang Entablado ng Produksong “May Pag-asa”

Agnes M. Medina¹

¹University of Makati - College of Arts and Letters, JP Rizal Extension, West Rembo, Taguig City, 1215 Philippines
agnes.medina@umak.edu.ph

ABSTRACT

Ang sulating ito ay isang dokumentasyon ukol sa malikhaing pamamaraan at proseso sa paglikha ng disenyong pang-entablado at kasuotang damit ng produkyong May Pag- Asa na nilikha ng AGHAM Theatre Company. Ang naturang dulaang musikal ay unang itinanghal sa Punong Tanghalan ng Unibersidad ng Makati noong Agosto taong 2012 at muling itinanghal noong Agosto at Nobyembre taong 2016. Kabilang sa sulatin ang mga ilang hakbang sa pananaliksik ng malikhaing pamamaraan, ang pag-sasagawa at mga paraan mula sa kinonseptong disenyo hanggang sa mabuo ang disenyo ng entablado, disenyo sa damit kasuotan ng naturang dula at ilang larawan. Sa dokumentasyong ito, ang mananaliksik ay gumamit ng metodolohiyang penomelohikal, deskriptibo, eksperimental na naglalayong palawakin ang mga nakasaad na sulatin ng may – akda. Kabilang sa pamamaraan ang paggamit ng obserbasyon ng kalahok na ang layunin ay magkaroon ng malalim na pang-unawa ang kalahok sa paglalahad ng kanyang obserbasyon. Sa pamamagitan ng pag gamit ng pamamaraang pemonolohikal gamit ang masinsing paglalahad at obserbasyon ng mga kalahok, naisalaysay ang makatotohanang pangyayari, karanasan at phenomenon na malay sa malikhaing pamamaraan sa pag gawa ng Produksyong Pangdisenyo gamit ang pandama, nararamdaman at obserbasyon gayon din ang wika, maayos na detalye, pananaw ng paglalarawan at kabuuan o impresyon.

Keywords:: Disenyong Pang entablado, malikhaing proseso, produksyong may pag-asa

This is an open access article under the [CC BY-SA](#) license.

Introduksiyon

Ang sulatin ito ay isang gabay at batayan sa mga nag-nanais na magsaliksik ng mga pamamaraan at proseso sa produksyong pang partikular ang disenyo ng entablado at disenyo ng damit-kasuotan. Ang dokumentasyong ito ay maaring maging daan at batayan sa gagawing paghahanda ng isang dula o mga nagsasaliksik sa pamamaraan ng paggawa ng produksyong pang disenyo, ang pagbuo ng isang produksyong may temang pangkasaysayan, makalumang panahon ng nagdaang siglo; kung ano ang mga disenyo ng damit – kasuotan kabilang ang uri ng tela, mga pangalan ng ibat-ibang uri ng palamuti na di na sa modernong panahon nakikita at ginagamit , gayundin ang nakaraan at makalumang kapaligiran para pagbasehan sa disenyo ng entablado. (Leonard, M., 2010) ang mga malikhain at kakaibang uri ng disenyong pang entablado ng bawat tagpo, kabilang din ang malikhaing paraan ng disenyo ng damit kasuotan mula sa mga konsepto at elemento sa pahahon ng Renaissance, Elizabethan at Jacobean. Ang nagging batayan o konsepto sa ng disenyong pang entablado ng

pag-aaral na nabanggit ay ang Macbeth. Ang MACBETH ay isang uri ng sulating trahedya na sinulat ng pamosong William Shakespeare na unang tinanghal noong 1606. Isinasadula dito ang nakapipinsalang pisikal at sikolohikal na epekto ng ambisyong pampulitika sa mga naghahanap ng kapangyarihan para sa sariling kapakanan. Nakasaad sa isang obrang pampanitikan ni Lloyd Llewellyn Jones (2001) ang mga dokumentasyon ukol sa paggawa ng disenyong pang entablado at damit – kasuotan sa mga nasabing produksyon. Ang sinaunang teatrong Griyego ay isang dula kung saan ang karaniwang karakter ay isang mahalagang tao na may magagandang katangian, at mahuhulog ito sa isang kapahamakan dala ng personal na dahilan at mga sirkumstansya o pangyayari na hindi kayang iwasan. Nakalahad sa dokumentasyong ito ang mga pamamaraan, mga kunsiderasyon at proseso ng mga pagkakalikha sa mga Produksyong Pang Disenyo. Ang mga nabanggit ng mga pamamaraan ng pagdedesinyo ng siang produksyon ay pinagtibay pa ng mga sumusunod na larawan at debuho bilang mood-board.

Kopya ng mga Larawang Nasaliksik para sa Bahay at Gusali

Kopya ng mga Larawang Nasaliksik para sa Muebles at Kasangkapan

Kopya ng mga larawang nasaliksik para sa damit at kasuotan

Kopya ng mga Larawang Nasaliksik para sa "Panimulang Tagpo"

Historical records indicate that on January 4, 1912 - March 1, 1912, was known as the "Father of the Revolution" (Tagpo). He was a general of the revolution and was known for his leadership and other revolutionary activities, and was a leader of the revolution. He was also a leader of the revolution and was known for his leadership and other revolutionary activities, and was a leader of the revolution.

Mga Naging Watawat ng Katipunan

- Naging watawat sa laban sa Bata ng Agapito
- Naging watawat sa laban sa Bata ng Agapito
- Naging watawat sa laban sa Bata ng Agapito

Mga Naging Watawat ng Katipunan

- Naging watawat sa laban sa Bata ng Agapito
- Naging watawat sa laban sa Bata ng Agapito
- Naging watawat sa laban sa Bata ng Agapito

Mga Naging Watawat ng Katipunan

- Naging watawat sa laban sa Bata ng Agapito
- Naging watawat sa laban sa Bata ng Agapito
- Naging watawat sa laban sa Bata ng Agapito

Kopya ng mga Larawang Nasaliksik para sa Tagpong "Kapanganakan"

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
“Bawat Hakbang at Kamatayan”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong “Pio
at Paciano sa Pagtitipon”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
“Digmaa’t Sigwa” (Kasal)**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
“Bayan ng Tondo”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong “Sa
Dapitan”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong “La
Liga”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
“Sunog sa Caloocan”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
"Pagtatag ng KKK"**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
"Paglaganap ng KKK"**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
"Pagpatay kay Rizal at Pagpunit ng Sedula"**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
"Simula ng Rebolusyon"**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
"Hindi Ikaw Kundi Ako"**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
“Pagsulsol ni Lazaro”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
“Pagtanggap ng Mensahe”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para sa Tagpong
“Konbensyon sa Tejeros”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para Tagpong
“Pagdakip Kina Andres at Procopio”, “Paggahasa
kay Oryang” at “Paghatol sa Magkapatid”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para Tagpong “Pag-
gahasa kay Oryang” at dinugtong ang tagpong
“Paghatol sa Magkapatid”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para Tagpong “Pag-
gahasa kay Oryang” at dinugtong ang tagpong
“Bayang Sinira/Lupang Hinirang”**

**Kopya ng Larawang Nasaliksik para Tagpong “Mula
sa Alikabok”**

Kopya ng Larawang Nasaliksik para Tagpong "Reyna ng Kusina"

Kopya ng Larawang Nasaliksik para Tagpong "Mag-Asawang Aguinaldo"

Paglalahad ng Layunin

Ang pangkalahatang layunin ng dokumentasyong ito ay ang mga sumusunod:

Sa pamamagitan ng dokyumentasyong ito maitatala ang proseso ng pagkagawa, ang mga pahayag sa mga pangyayari, salaysay ng karanasan, mga personal pakiramdam kabilang ang malikhaing

pamamaraan sa pagbuo ng disenyong pang entablado ng dulang "May Pag – Asa".

Mapahalagahan at maunawaan ang kahalagahan ng malikhaing pag iisip, pangangailangan ng matalinong kasanayan sa mga gamit o materyales, kahusayan sa kaalaman sa pananaliksik ang mga mahahalagang aspeto upang makabuo ng isang obrang tulad ng dulang "May Pag- Asa".

Maging daan ang sulatin upang magamit sa pagsasaliksik tungkol sa disenyong Pang-entablado lalu na sa pag gawa ng mga produksyong may temang pang-kasaysayan.

Mapahalagahan ang paglikha ng sining; palalimin at palawakin ang pananaw na ang sining hindi natatapos sa "maski papaanong paggawa" kundi sa pakikipag-ugnayan ng manlilikha sa kanyang sarili gamit ang kanyang malikhaing pag –iisip, dedikasyon at pagmamahal sa kanyang gawang sining.

Metodo at Disenyo ng Pag-aaral

Ang pag-aaral na ito ay isang simpleng kwalitatibong pananaliksik. Ang may akda, bilang direktor ng produksyon ng dula ay nagtantis ng kanyang sariling obserbasyon o karanasan (participant observation). Kanyang ring kinuha sa pamamagitan ng unstructured Key Person Interview ang perspektibo ng iba pang miyembro ng produksyon (actors and production team). Layon ng pagsasama-sama ng kanyang sariling perspektibo at ng perspektibo ng mga kasama nya sa produksyon ay upang makita ang pangkalahatang pananaw at karanasan sa pagbuo ng isang dula.

Kanya ring nilikom ang mga naipon nilang mga dokumentasyon ng kanilang pagdidisenyo ng entablado, props, costume, at make-up; mula sa mood-board hanggang sa aktwal na produksyon ng mga naturan. Kasama na rin ang mga director's notes sa cuebook.

Sa huli, sa pagsasamasama ng sariling obserbasyon, mga pagbabahagi ng iba pang miyembro ng produksyon, at ng mga dokumentasyon, inaasahang makakatulong ang pag-aaral na ito sa mga susunod pang mga susubok na isaintablado muli ang dulang ito.

Mga Resulta at Pagtalakay

Mula sa payak na pahayag ng may – akda tungkol sa pagdodokumento ng Produksyong Pang Disenyo ng dulang "May Pag-Asa" ay naging malawak at makatotohanan at makahulugan ang mga naging karanasan, pananaw, pahayag sa sulating ito dahil sa mga partisipasyon ng mga kasapi sa obserbasyon.

Ang pahayag ay sariling opinion at pananaw ng may-akda tungkol sa kanyang malikhaing pamamaraan sa pag gawa ng produksyong pangdisenyo kung saan nailahad ang personal na pananaw tungkol sa paglilikha

ng mga disenyo sa damit-kasuotan sa mga produksyon ng AGHAM Theatre Company at ilang pahayag sa mga pinagdadaanang proseso ng grupo sa paglikha gawang sining para produksyon sa entablado.

Ang produksyong May Pag-Asa ay isang “historical” o makasaysayang dula na ginamitan ng magkakahalang estilo sa pagdidisenyo, may halong makaluma at makabagong estilo sa elemento ng dula.

Sa isang daang porsyento ng kinakailangang damit, dalawang porsyento lamang ang “ready made” sa mga ito dahil halos lahat ay ginawa at tinahi ng Direktor ng Damit -kasuotan. Kabilang ang malaking watawat na may sukat na 24 x 54 talampakan ang lapad at taas na isa sa naging hamon sa paggawa ng disenyo na kung saan ito ang nagbigay ng makabagbag damdamin at nakatataas balahibong pagtatapos ng dula.

Malaki ang nagugugol na salapi sa paggawa ng Produksyong Pang-Disenyo ng May Pag-Asa. Dalawampung-lima hangang tatlung porsyento ng budget ng produksyon ang nagugol sa dami ng tagpo at eksena ng mga artista at mananayaw. Gayundin ang laki ng gastos sa produksyong pang entablado upang maipakita ang “era” na ginamit sa dula. Tulad ng unang nabanggit ng may -akda, laki ng “budget” o gugulin sa produksyon ay depende sa dami ng taong dadamitan, dami ng tagpo, at dami ng gagamiting “props” sa bawat tagpo.

Sa dulang “May Pag-Asa”, nagkaroon ng mangilan-ngilang hamon ang Produksyon. Maliban sa “budget” o salaping gugulin, isa din ang pagbubuo at pagtatahi ng napakaraming damit-kasuotan dahil maliban sa pagiging direktor ng Damit-Kasuotan, kasabay na gawain din ng direktor ng damit kasuotan ang Pangkalahatang Namamahala ng produksyon, at pagiging Punong Tagapangalakal kung kaya’t isang malaking hamon ang pag hati-hatiin ang oras sa paggawa ng damit-kasuotan, pangangalakal at kabuuang pamamahala ng produksyon. Isang hamon din ang lugar kung saan gagawin ang mga “props” at “sets” sa University of Makati na may limitadong oras lamang sa paggawa, ang pag sunod sa iskedyul ng mga estudyanteng gagawa ng “set design” upang d di mauulanan, masisira at madudumihan at ang limitadong oras ng mga studyante sa pagbili ng mga kagamitan.

Hamon din ang pamimili ng napakadaming tela; kung sino ang makakatuwang sa pamimili, timpla ng panahon, araw at oras na gugulin na kung minsan ay di natatapos sa isang araw lamang. Kabilang sa hamon ay kung saan itatambak ang mga natapos na damit.

Isa pang hamon ay may pagkakataong nagbabago ang sukat ng mga artista sa kadahilanang haba ng panahon ng “training” at “rehearsals” o kung minsan ay pagkakasakit kung kaya’t pumayat o

nadagdagan ang sukat ang isang artista o kung minsan ay mga di inaasahang pangyayari na biglang napapalitan ang artista o nadadagdagan ang mga eksena at mga magtatanghal.

Napakahalaga ang masusing pagpapalano para sa Produksyong Pang Disenyo. Di lang ito nagsisimula sa pag didisenyo at pagbuo ng ginawang disenyo. Kinakailangan ang siguradong plano at patong-patong na “options” kung sakaling di matupad ang unang plano. Dapat din ay may handing solusyon sa anu mang biglaang pangyayari tulad ng pagkasira ng damit o disenyo sa entablado sa kalagitnaan ng pagtatanghal. Ang maayos at malinaw na talakayan at kolaborasyon sa mga kasamang manlilikha ay napakahalaga upang maging maayos ang proseso sa paggawa ng likhang sining.

Kongklusyon

Ang AGHAM Theatre Company ay pinamumunuan ng limang direktor sa kanya-kanyang kasanayan. Ang produksyon ay nahahati sa departamento ng musika, disenyong pang entablado, damit-kasuotan at meykup o kosmetiko, sayaw, disenyo ng ilaw, namamahala ng entablado at ng kalakalan.

Sa oras na maiabot ng namamahala ng entablado o “stage manager” ang sulatin o “script” sa mga namumuno ng bawat departamento, nag sisimula na ang lahat na gumawa ng inisyal o pasimulang konsepto batay sa kani-kanyang interpretasyon sa sulatin. Sa paunang pag pupulong, nilalatag ng pangkalahatang direktor ang nais niyang mangyari.

Sakaling magmungkahi ng dagdag o pagbabago na disenyo ang punong direktor ito ay masusing pinagpupulungan at kung minsan ay pinagtatalunan lalu na’t kung ito ay taliwas sa nais na disenyo ng may sariling likha. Kung minsan ay nagkakaroon ng argumento na nauuwi sa botohan upang maging patas ang desisyon para sa ikakaganda ng produksyon.

Ang proseso ng malikhaing pag iisip ng grupo ay may sinusundang hakbang. Una, kinakailangan ng masusing pagpapalano at kasanayan. Kailangan dito ang matinding pagpapalitan ng ideya, talakayan at tanungan. Pangalawa ay kung saan mag sisimulang maghanda at mag “improvise”.

Kailangan dito ang matinding imahinasyon, pagtatayo at pag bubuo ng mga ideya. Pangatlo ay ang pagrerepaso o pagsusuri. At dito kinakailangan ang pagsusuri at mga makabuluhang tanong para matukoy ang posibilidad ng ideya. Ang pang apat ay ang mabuting pag iisip kung saan kailangan ng malinaw na interpretasyon, paliwanag at paglikha. Pang lima, ang ang pagbabahagi at pagpapakita kung saan kailangan na maihatid ang mga ideya at makaroon ng pagsusuri .

Sa ganitong hakbang makakabuo ng isang malaking konsepto base sa pinagsama-samang malikhaing pag-iisip mula sa bawat kasapi. Ayon sa direktor ng disenyong pang kasuotan sya ay may laying nakakagawa ng sariling disenyo at mga nais na damit – kasuotan sa lahat ng produksyon ng AGHAM Theatre Company at sa kabutihang palad, ang direktor ng damit-kasuotan, ng sayaw at ng ilaw ay bihirang napupulaan sa kanilang disenyo at komposisyon ng punong direktor.

Tulad sa unang pahayag, ang responsibilidad sa grupo ay hindi lamang natatapos sa bilang direktor ng damit –kasuotan.

Maliban sa pagiging direktor ng damit - kasuotan, ang may akda din ang “Production Manager”, “Marketing Manager” produksyon at “adviser” ng grupo.

Ayon sa kanya, sa haba ng panahong pamamalagi sa grupo ay nakasanayan nya na ang kalakarang na hati-hatiin ang oras upang mabigyan ng kalidad na panahon ang bawat gawain. At masasabi nyang sya’y naging matagumpay sa kanyang mga naging tungkulin sa mahabang taong pananantili sa grupo.

At sa lahat ng kanyang mga naging tungkulin, ang pagiging direktor ng damit- kasuotan ang kanyang kinaaliwang gawain. Kada bagong produksyon ay may malaking hamon sa kanyang pagiging pagkamalikhain o “creativity” bilang isang “artist” o manlilikha. Paggawa ng isang sining, dapat ay may proseso. Una, mahalaga sa pagpapalano ang mga katanungan, talakayan, pagkalap ng mga nilalaman ng iyong gustong ideya. Sumunod nito ay pagsisimulang maglikha sa pamamagitan ng pagguhit, pagsasaayos, pag didisenyo, pagtipon at pagbuo. Ang sumunod ay ang pagrerebisa dahil hindi laging makagagawa ng sining ng walang pagbabagong magaganap sa ginawang disenyo. Kaya importante ang kumilos at magsimulang galawin at tanggalin ang dapat baguhin at gawin pang maayos at mabuti ang ginagawang sining. Kailangan din nito ang “finishing touches” ng disenyo. Ito ang mga kinapapalooban sa paggawa ng sining.

Sa AGHAM Theatre Company, ang kagandahan at tagumpay ng produksyon ay nakasalalay sa samahan ng mga manlilikha. Sila ang pangunahing nagbibigay buhay sa takbo ng isang produksyon. Kung kaya’y napakahalaga ang bawat kontribusyon ng bawat manlilikha sa “May Pag- Asa” gayon din ang husay ng mga nagtatanghal upang bigyang katarungan at katuparan ang mga disenyo sa loob ng pagtatanghal. Ang kalayaang magdesisyon at gumawa ng sariling likhang sining ay nakakatulong upang lalong lumalim ang kasanayan ng bawat manlilikha.

Sa katapusan, bagamat may kanya –kanyang paraan ang mga manlilikha, ang kabuuan nito ay ang

pagtatagpo- tagpo, pagdikit-dikit at pagtahi-tahi ng mga disenyo at konsepto ng punong direktor sa tulong ng kanyang mga kasama sa sining.

Rekomendasyon

Ang paggawa ng gawang sining tulad sa dula o pagtatanghal ay hindi lang basta makagawa at makatapos. Kinakailangan ito ng matinding pagsisikap na maging kaaya-aya ang katapusan ng ginawang sining. Bawat piraso ng damit-kasuotan at disenyo sa entablado ay kinakailangang malinis, maayos, matibay at kaaya-ayang tignan. Sumasalamin sa isang manlilikha ang uri ng kanyang gawang sining at ito ay maaring repreksyon o pagbabanaag kung paano ang isang manlilikha pinapahalagahan ang isang gawang sining.

Ang pagkakaroon ng isang malikhaing pag-iisip ay isang pagpapala ng May Kapal. Kaya dapat ito ay pinapahalagahan at di ginagamit upang makasira ng mga bagay na Kanyang nilikha dito sa mundo; tao man, bagay o kapaligiran.

Marami ang may kakayahang maging magaling na “artist” tulad mga ‘performers’ at mga “visual artists”, ngunit mas mainam ang isang “artist” kung ito ay hitik sa malikahaing kaisipan at may katuwang na sipag, tiyaga at tapat sa kanyang sining. Sa pag-aaral at mga karanasan lumalalim ang isip sa paglikha. Kaya kailangan na palalimin pa ang kaisipan at pag-ibayuhing pagalingin ang sarili sa mga likhang sining.

Mula sa mga naipahayag sa sulating ito at konklusyong nailahad, ang mga sumusunod na rekomendasyon ay binabahagi:

Sa Disenyong Pang-entablado. Sa bawat tagpo o eksena mailalarawan ang kalagayan ng panahon o “era” kung nakaraan, pangkasalukuyan o maaring likhang isip para sa ibat-ibang uri ng dula. Ang disenyo ng entablado ay nagmumula sa maliit na kagamitan ng bawat tagpo hanggang sa malaking kasangkapan na maaring makatulong sa taong gumaganap upang maitawid ang nais na damdamin, kalagayan, at katayuan na kalimitang binibitbit, sinusuot, palamuti o dekorasyon na nagsisilbing dagdag sa biswal na anyo ng isang tagpo; ang maliliit na bagay na ito ay kung minsa’y nag sisilbing pinakamahalang bagay upang maunawaan ang takbo ng dula.

Mula sa maliit na kasangkapan at kagamitan, mayroon ding malalaking bagay na maaring mag dala sa bawat eksena. Ang disenyo ng pinangyarihan at lugar ang nag didikta sa manonood ng katayuan sa isang tagpo. Isinasaalang-alang din dito ang kulay ng bawat disenyo na nababagay sa mga taong nagtatanghal, ang nais maging damdamin ng mga manonood, ang tibay ng pagkakagawa, ang mga materyales na dapat gamitin,

paraan kung papaano itatayo, naaayong sukat ng disenyo at tamang posisyon ng paglalagyan.

Napakahalaga ang masusing pagpapalano ng disenyo di lang upang maabot at makamtan ang aspetong biswal ngunit higit ang seguridad at kaligtasan ng mga nagtatanghal at ng mga manonood sa loob ng tanghalan.

Sa Damit Kasuotan. Ang damit kasuotan o “costume” ang pangunahing nag bibigay kulay sa isang pangyayari at eksena ng pag tatanghal. Ito ang nag bibigay sigla at buhay sa biswal na pananaw, at sa pamamagitan nito maaaring maihatid ang imahinasyon ng mga manonood sa kung anong panahon nais silang dalhin ng naturang dula. Nagiging daan din upang mahiwalay at mapansin ang ibat-ibang karakter ng isang dula mula sa bida, kontrabida, at mga taga suporta o taga alalay sa bawat eksena.

Mula sa magagarbong damit na puno ng palamuti, sa simple at payak na kasuotan hanggang sa sira-sira at gula –gulanit na hinihingi ng bawat tagpo, ay madaling mauunawaan ang kalagayan at kinakahinatnan ng isang umaarte sa entablado. Ang bawat gumaganap sa bawat eksena ay masusing pinag iisipan kung ano ang maaring kasuotan mula ulo, katawan hanggang sapin sa talampakan upang maisalaralawan ang isang mayaman at mahirap, edukado at mangmang, ng isang lalaki sa binabae at ibat-ibang karakter ng bawat gumaganap.

Ang kulay ng kasuotan ay isa sa mahalagang bahagi sa bawat tagpo. Sa pamamagitan nito maaring maipahayag ang kulay ng emosyon na nais iparating sa mga manonood tulad ng tagpo ng nag iibigan, ng pag diriwang at nagdadalamhati. Ginagawang daan ito upang maipahayag ang pang kabuuang damdamin na pinararating ng bawat eksena. Dapat din bigyan halaga sa pag pili ng kulay ng damit ang pagbabago-bagong disenyo ng ilaw sa entablado upang magkasundo-sundo ang lahat ng elemento sa kabuuan ng isang dula.

Ang sukat o tamang pagkuha ng sukat ay isa sa pinakamahalang elemento sa pag buong disenyong pang produksyon mula sa maliliit hanggang sa napakalaking kagamitan at kasuotan. Kabilang din ang masusing pagtatala ng plano at ang mahigpit na pag sunod sa itinakdang araw ng katapusan ng mga disenyo upang maging matagumpay ang kabuuan ng pag tatanghal.

Ang pagkakalikha ng mga kasuotan sa “May Pag Asa” ay napakalaking hamon batay sa kulay , disenyo, tagpo at hinihinging kulay ng mga eksena. Ang bawat eksena ay may kanya kanyang uri ng kulay batay sa kinakailangang emosyon ng isang tagpo. Sa paggawa ng damit-kasuotan ng isang produksyon kinakailangan ding isaalang-alang ang tabas ng damit sa mga tagpo na may sayaw , kabilang ang magiging epekto sa damit

kapag tinamaan ng iba’t ibang kulay ng ilaw pang entablado.

Ang tagumpay ng paggawa sa Produksyong Pang Disenyo sa Damit- Kasuotan at Disenyong Pang-Entablado ay di lamang nakasalalay sa angking galing at husay sa malikhaing pamamaraan kundi ang tiyaga, dedikasyon at pagmamahal sa paggawa ng sining.

Sa “Creative Process” o Malikhaing Pamamaraan. Ano ba ang “creative process” o malikhaing proseso o pamamaraan?

Ang malikhaing proseso o pamamaraan ay ang pagkilos ng pag gawa ng bagong kaugnayan sa dating ideya. Samakatuwid, masasabi natin na tungkulin ng malikhaing pag iisip na kilalanin ang kaugnayan sa pagitan ng mga konsepto.

Ang pagiging malikhain ay hindi tungkol sa nauna o natatanging tao na nag iisip ng ideya. Kadalasan, ang pagiging malikhain ay tungkol sa pag uugnay ng mga ideya.

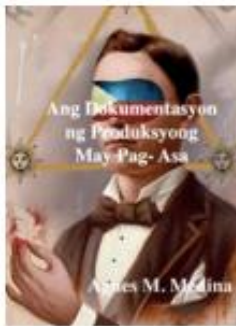
Ayon kay Diana C. Pitaru, M.S.,L.P.C., mayroong kathang umiikot na ang “creativity” o mapanlikha ay halos iisang bagay tulad sa pagiging masining o “artistic”. Lahat tayo ay pinanganak na mapanlikha at mananatiling malikhain sa buong buhay.

Maririnig natin kung minsan sinasabi na “ hindi ako marunong gumuhit, hindi ako malikhain” subalit sa realidad ang walang kakayahang gumuhit (o gumuhit ng masining) ay kaugnay sa abilidad ng kasiningan o kakulangan o hindi pagkamalikhain. Ang pagkamalikhain ay walang kinalaman sa sining, bagaman ang sining ay direktang naiimpluwensyahan ng panlilikha. Para sa malikhaing tao ang abilidad sa kasiningan ay hindi kinakailangan upang mamuhay ng malikha.

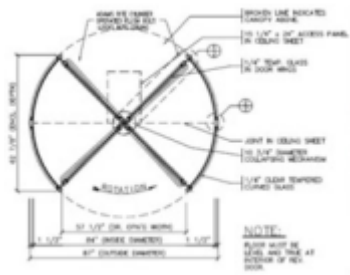
Ang problema sa hindi natin pagkakakilala sa katangian ng pagiging malikhain at masining ay kapag sinasabi ng isang tao sa kanyang sarili na hindi ito malikhain. Ngunit sa katotohanan, di lamang tinatanggal nito mula sa kanilang sarili ang maging masining kundi binabawasan din nila ang isa sa pinaka positibong abilidad sa kakayahan natin bilang nilalang.

Kailangang gumawa ng pagsisikap na sadyang yakapin ang iyong pagiging malikhain (dahil kahit sino ka pa, nasasayo ito) at ranasin mo ang kapangyarihan ng positibong pagbabagong dadalin nito sa iyong buhay.

Mga Larawan ng Produksyon

Poster ng
Produksyon

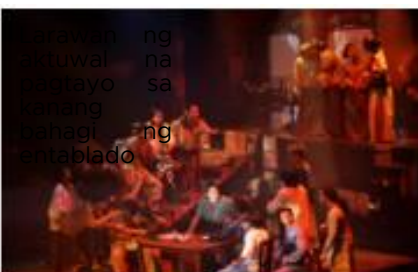
Kopya ng laarawan ng
pag aaral sa "revolving"

Larawan ng
aktuwal na
pagtayo ng
disenyo ng
disenyo pang
entablado

Larawan ng
aktuwal na
pagtayo sa
kanang bahagi ng
entablado

Larawan ng
aktuwal na
pagtayo sa
kanang bahagi ng
entablado

Larawan ng
disenyo ng
entablado

Mga Piling Larawan ng Produksyon

Kuha sa
tagpong
"Pagpatay
kay Rizal"

Kuha sa
tagpong
"Pagtatag ng
KKK"

Ilang guhit ng Iba't-ibang Damit Kasuotan at mga Disenyo Sa Produksyon

Kuha sa tagpong "Paggahasa kay Oryang"

Kuha sa tagpong "Pagtatag ng KKK"

"Digmaa't Sigwa"

Gumaganap na Rizal

"Mag-asawang Aguinaldo"

Larawan ng president ng Unibersidad ng Makati Prof. Tomas B Lopez Jr., kasama ang Bise-presidente Jejomar Binay

References

- Bayaning Pilipino (2009). *Talambuhay ni Dr. Pio Valenzuela* [Photograph]. <https://bayaningfilipino.blogspot.com/2017/07/talambuhay-ni-dr-pio-valenzuela.html>
- de Leon, E. (n.d.). *Philippines Outfit* [Photograph]. Pinterest. <https://www.pinterest.ph/pin/344947652682150382/>
- de Leon, E. (n.d.). *Philippines-Spain Revenue 1886-87 Tayug Cedula Persona for 1 peso 50 centavos. March 27, 1887.* [Photograph]. Pinterest. <https://www.pinterest.ph/pin/344947652682222845/?lp=true>
- Diesta, J. (2012). *Talaarawan ni Mister Commuter* [Photograph]. WordPress. <https://www.google.com/imgres?imgurl=https://joniskratspaper.files.wordpress.com/2012/06/calamba6.jpg&imgrefurl=https://joniskratspaper.wordpress.com/category/history/&docid=UNIR2sXOJ76iQM&tbid=Sx6ihKdJUjkd6M:&vet=1&w=4032&h=3024&source=sh/x/im>
- Domingo, V. (n.d.). *Street Game* [Photograph]. Pinterest. <https://www.pinterest.ph/pin/470133648572153701/?nic=1a>
- EMJ (2015). CRITICAL ANALYSIS #3: *THAT THING CALLED CEBU* [Photograph]. Implicit Commotions. <https://www.google.com/imgres?imgurl=https://joniskratspaper.files.wordpress.com/2012/06/calamba6.jpg&imgrefurl=https://joniskratspaper.wordpress.com/category/history/&docid=UNIR2sXOJ76iQM&tbid=Sx6ihKdJUjkd6M:&vet=1&w=4032&h=3024&source=sh/x/im>
- Guimarasnon Around the World (2016). *Luwag/ Sandok gawa sa paya/bao ng niyog may ara pa kamo sine sa inyo nga balay???* [Photograph]. Facebook. <https://www.facebook.com/guimarasnonaroundtheworld/photos/a.753218061464133/1021204481332155/?type=3&%3Btheater>
- Joy (2013). *What's the uniform of Arnis?* [Photograph]. THE DEADLY DANCE. <https://thedeaddance.wordpress.com/2013/06/13/whats-the-uniform-of-arnis/>
- Jo (2008). *Washerwomen at the Pasig River, near the Bridge of Spain, Manila, Philippines, 1929* [Photograph]. Pinterest. <https://www.pinterest.ph/pin/659425570418701426/?nic=1a>
- Leonard, M. (2010). *THE SCENE DESIGN FOR MACBETH* [Master's Thesis, University of Nebraska]. *Student Research and Creative Activity in Theatre and Film.* 14.

- <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1014&context=theaterstudent>
- Llewellyn-Jones, L. (2001). *Essays on Documenting and Researching Modern Productions of Greek Drama: The Sources Essay 3: The Use of Set and Costume Design in Modern Productions of Ancient Greek Drama*. Academia.edu. https://www.academia.edu/32917998/Essays_on_Documenting_and_Researching_Modern_Productions_of_Greek_Drama_The_Sources_Essay_3_The_Use_of_Set_and_Costume_Design_in_Modern_Productions_of_Ancient_Greek_Drama
- Manayon, B. (2008). *Philippine Revolution: Spanish Army Officer* [Photograph]. Flickr. <https://www.flickr.com/photos/bongmanayon/5858625095>
- NCCA Official (2015). *Terno* [Photograph]. Flickr. <https://www.flickr.com/photos/nccaofficial/18503057280>
- Philippines, My Philippines (2018). "Seals of the 'Katipunan' and of several masonic lodges of the Archipelago." [Photograph]. "The Spanish and American Illustration". <https://www.facebook.com/PhilippinesMyPhilippines/photos/a.251529181653283/1159938710812321/?type=3&%3Btheater>
- Sphere, A. (2011). *Itanong Mo Na Lang Sa Guardia Civil* [Photograph]. <https://anglesinasphere.wordpress.com/2011/08/27/itanong-mo-na-lang-sa-guardia-civil/>
- Tewell, J. (2012). *Ruins of old market, Manila, Philippines, 1899* [Photograph]. Flickr. https://www.flickr.com/photos/johntewell/6930539727/in/photos_tream/
- Wazzup Pilipinas! (2013). *Amulets and Anting-Anting at Yuchengco Museum* [Photograph]. <http://www.wazzuppilipinas.com/2015/08/amulets-and-anting-anting-at-yuchengco.html>
- Wikimedia Commons (2008). *Aguinaldo's aides* [Photograph]. Wikimedia Commons. <http://www.agmohio.com/LRNorfolkRayadillo.html>
- Biswal 2022 grantee from the National Commission for Culture and the Arts (NCCA).

Author's Bio-note

Agnes M. Medina is an Assistant Professor at the University of Makati. She finished her Bachelor of Fine Arts Major in Painting at the University of Santo Tomas and attained her Master of Arts in Innovative Education Major in Filipino at the University of Makati. At present, she is finishing her Doctor of Business Administration at the Lyceum-Northwestern University. Her research interests in culture and performing arts led to a Bagong